

A Fővárosi Ítéltábla dr. Varga István Ügyvédi Iroda (fél címe 10, ügyintéző: dr. Varga István ügyvéd) által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek a Jádi Német Ügyvédi Iroda (**cím.**, ügyintéző: dr. Jádi Német Andrea ügyvéd) által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe ...) I. rendű, a II.rendű alperes neve (**II. rendű alperes címe.**, ...) II. rendű, a III.rendű alperes neve (**III. rendű alperes címe.**, ...) III. rendű; a Nagy és Trócsányi Ügyvédi Iroda (**cím.**, ügyintéző: dr. Kovács Orsolya ügyvéd) által képviselt IV.rendű alperes neve (IV.rendű alperes címe.,) IV. rendű, a V.rendű alperes neve (IV.rendű alperes címe.,) V. rendű, a VI.rendű alperes neve (**VI. rendű alperes címe ...**) VI. rendű, a VII.rendű alperes neve (**VII. rendű alperes címe.**,) VII. rendű; a Hetényi Ügyvédi Iroda (**cím.**, ügyintéző: dr. Hetényi Kinga ügyvéd) által képviselt VIII.rendű alperes neve (VIII.rendű alperes címe., ...) VIII. rendű; a Gárdos, Füredi, Mosonyi, Tomori Ügyvédi Iroda (**cím.**, ügyintéző: dr. Gárdos Péter ügyvéd) által képviselt IX.rendű alperes neve (**IX. rendű alperes címe.**,) IX. rendű, a X.rendű alperes neve (**X. rendű alperes címe.**,) X. rendű, az XI.rendű alperes neve (XI.rendű alperes címe.,) XI. rendű, az XII.rendű alperes neve (**XII. rendű alperes címe.**, ...) XII. rendű; a Szecskay Ügyvédi Iroda (**cím.**, ügyintéző: dr. Boronkay Miklós ügyvéd) által képviselt XIII.rendű alperes neve (**XIII. rendű alperes címe ...**) XIII. rendű, a XIV.rendű alperes neve (**XIV. rendű alperes címe**) XIV. rendű és a XV.rendű alperes neve (**XV. rendű alperes címe ...**) XV. rendű alperesek ellen versenyjogi jogsértéssel okozott kár megtérítése iránt indított perében a Balassagyarmati Törvényszék 2019. november 11-én meghozott 7.G.20.255/2018/92. számú ítélete ellen a felperes 94. sorszámon benyújtott fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti;

fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg az I-XV. rendű alpereseknek személyenként 25.650 (huszonötezer-hatszázötven) forint + áfa ügyvédi munkadíjból, a IV. és a XIII. rendű alperesnek külön-külön további 40.640 (negyvenezer-hatszáznegyven) forint fordítási költségből álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes keresetében az EUMSZ 101. cikkére, az EGT Megállapodás 53. cikkére, a tisztességtelen

piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 88/A. § (1) bekezdésére, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: r.Ptk.) 339. § (1) bekezdésére és 344. § (1) bekezdésére hivatkozással az alpereseket egyetemlegesen kérte kötelezni 1.026.000 forintot kártérítés és 2011. szeptember 23-ától a kifizetésig számított törvényes késedelmi kamata megfizetésére, mivel az Európai Bizottság az EU versenyjogi szabályainak megsértését állapította meg a tehergépjárművek piacán az alperesek kartellezésben való részvétele folytán, és jelentős összegű bírságot szabott ki velük szemben.

- [2] Előadta, hogy az áru fuvarozás területén gazdasági tevékenységet végző egyéni vállalkozó, és az Európai Bizottság 2016. július 19-én kelt AT.39824 számú határozatában jelzett 1997. január 17. és 2011. január 18. között, a jogsértéssel érintett időszak alatt szerezte be a ... forgalmi rendszámú, 7490 kilogramm össztömegű, Iveco gyártmányú tehergépjárművet. Kára összegét a Tpv. 88/C. §-ába foglalt törvényi vélelem alapján a tehergépkocsi beszerzési árának tíz százalékában határozta meg. Állította, hogy az alperesek közös károkozónak minősülnek, mivel a versenyjogi jogsértést csak közösen tudták megvalósítani, ezért egyetemleges marasztalásukat kérte.
- [3] Álláspontja szerint követelése nem évült el, mert az r.Ptk. 326. § (2) bekezdése alapján nyugodott. Hivatkozott a PK. 51. számú állásfoglalásra és utalt a bírói gyakorlatra, amely szerint az elévülés nyugvásának megszűnése szempontjából annak van jelentősége, hogy a károsult mikor került minden tekintetben a követelés érvényesíthetőségének a helyzetébe, mikor jutott teljes körűen az igényérvényesítéshez szükséges információk birtokába. Az elévülés nyugvásának végpontjaként ez alapján a Bizottság határozatának (és annak több nyelvű rövidített összefoglalójának) közzétételi időpontját, 2017. április 6-át jelölte meg. Ezen túlmenően további megkeresést kellett intéznie a Bizottsághoz, mert a határozat és a közlemények sem jelölték meg egyértelműen, hogy pontosan melyik kategóriába tartozó tehergépjárműveket érintette a jogsértés, ráadásul a német és az angol nyelvű közlemény ellentmondásban volt.
- [4] Az alperesek a magyar bíróság joghatóságának hiányára hivatkozással elsődlegesen a per megszüntetését kérték. A VIII. rendű alperes illetékességi kifogást is előterjesztett, valamint vitatták, hogy a magyar jog lenne alkalmazandó az ügyben. Érdemben a kereset elutasítását a követelés elévülésére hivatkozva kérték, de a kártérítési felelősséget megalapozó tényállási elemek hiányát, és azt állították, hogy a felperes nem bizonyította sem a kár bekövetkezését, sem az okozati összefüggést.
- [5] Az elévülés körében azzal érveltek, hogy a felperes már a Bizottság marasztaló határozatáról megjelent sajtóközleményt megelőzően is értesülhetett arról, hogy a kamiongyártók ellen eljárás indult 2014-ben. Az igényérvényesítés kapcsán menthető ok legfeljebb a sajtóközlemény közzétételéig, 2016. július 19-ig állt fenn, így ettől az időponttól kezdődött az egy éves perindítási határidő, ami 2017. július 19-én járt le. A keresetlevél 2018. április 6-án történt előterjesztéséig az elévülés már bekövetkezett. A felperes annak ellenére késedelmeskedett az igényérvényesítéssel, hogy érdekvédelmi szervezetének, a Magánvállalkozók nemzeti fuvarozó ipartestületének (a továbbiakban: NiT) honlapján is jelentek meg tájékoztatások a tagok részére, a 2016. november 3-án tartott prezentáció is információkat tartalmazott. Az ipartestület által kiadott Úton című magazin pedig 2017. január-februári számában ismertette a Bizottság közleményének összefoglalóját, 2017. január 20-án pedig fórumot is tartottak erről.
- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperesek eljárás megszüntetése iránti kérelmét és a keresetet egyaránt elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I-VIII. rendű és XIII-XV. rendű

alpereseknek személyenként 40.000 forint + áfa, a IX-XII. rendű alpereseknek pedig együttesen 40.000 forint + áfa perköltséget.

- [7] Ítéletének indokolásában tényként rögzítette, hogy az egyéni vállalkozó, fuvarozó felperes 2006. december 12-én megrendelt a ... Kft.-től egy **I...O** Eurocargo típusú fix platós tehergépjárművet. A járművet a XI. rendű alperes gyártotta, a tájékoztató jelleggel rögzített vételár 10.260.000 forint + áfa volt. A felperes a gépjárművet lízing útján szerezte meg akként, hogy 2007. január 18-án a ... Zrt.-vel szerződést kötött. A lízingszerződés 2011. szeptember 22-én szűnt meg a felperes teljesítésével. A 2011. október 12-én kiállított forgalmi engedély szerint a jármű együttes tömege 7490 kg, saját tömege 4290 kg.
- [8] Az Európai Bizottság 2011-ben kezdett vizsgálni a kamionszektorban. Az európai piacon forgalmazó, legnagyobb közép- és nehéz kategóriájú tehergépkocsi-gyártók esetleges kartell tevékenysége kapcsán már 2014. november 20-án kibocsátott egy angol nyelvű sajtóközleményt, amelynek záró bekezdésében megjelölte az érintett ügy számát. Erre kattintva az olvasó a konkrét ügyben kibocsátott közlemények listájához közvetlenül eljuttatható, amely táblázat fejrésében szerepelnek az érintett társaságok név szerint.
- [9] A Bizottságnak az alperesek kartellezéssel megvalósult versenyjogi jogsértését megállapító és 2,93 milliárd eurós bírság kiszabásáról szóló határozatáról 2016. július 19-én sajtóközlemény jelent meg angol nyelven az Európai Bizottság internetes oldalán. Ez felsorolta a kartellben résztvevő cégcsoportokat az ellenük kiszabott bírság összegével utalva arra, hogy a kartell létezését feltáró MAN csoport nem kapott bírságot, és hogy minden vállalat beismerte a kartellben való részvételét. A közlemény utalt arra is, hogy a jogsértést megállapító határozat a közepes (6-16 tonna közötti súlyú) és nehéz (16 tonna feletti) tehergépjárművek piacára vonatkozott, a jogsértés az egész Európai Gazdasági Térségre kiterjedt, és 14 évig tartott 1997-től 2011-ig. A sajtóközlemény lényeges részeként utalt arra, hogy több információ lesz elérhető a Bizottság versenyügyi oldalán és szintén tartalmazta azt az internetes hivatkozást, amelyen át a konkrét ügghöz lehetett eljutni. A közlemény végén tájékoztatás szerepelt arról, hogy minden személy vagy cég, akit a versenyellenes magatartás érintett, a tagállami bíróságok előtt indítható ügyben kérhet kártérítést.
- [10] Az AT.39824 - Tehergépjárművek ügyben 2016. július 19-én meghozott határozat összefoglalása az Európai Unió Hivatalos Lapjában csak 2017. április 6-án jelent meg magyar nyelven, amely tartalmazta a kartellel érintett társaságok megnevezését és utalást arra, hogy csak az angol nyelvű szöveg a hiteles. Az összefoglaló szerint a jogsértés által érintett termékek a 6 és 16 tonna közötti tömegű tehergépjárművek (közepes tehergépjárművek), valamint a 16 tonnánál nehezebb tehergépjárművek (nehéz tehergépjárművek) voltak. A jogsértés az EGT teljes területére kiterjedt és 1997. január 17-től 2011. január 18-ig tartott.
- [11] A határozat teljes szövege csak angol nyelven jelent meg a Bizottság internetes oldalán szintén 2017. április 6-án. A határozat szerint a jogsértés az EGT-ben alkalmazott árakat és bruttó listaárakat összehangoló kartellmegállapodásból, valamint a közepes és nehéz tehergépjárművekre a vonatkozó Euro 3-6 szabványok által előírt szennyezőanyag kibocsátást szabályozó technológia bevezetésével járó költségek időzítéséből és áthárításából tevődött össze az EGT teljes területére kiterjedően. A határozat felsorolja a 15 címzettjét, amelyek felelősséget viselnek a jogsértésért és akiknek a határozat kézbesítésre került. A teljes határozat nem tartalmazza konkrétan a társaságok címét, csak a székhelyük települését.

- [12] A felperes tagja a Magánvállalkozók nemzeti fuvarozó ipartestületének (a továbbiakban: NiT), ami figyelemmel kísért a kartelljogsértéssel kapcsolatos uniós intézkedéseket, és arról tájékoztatta tagjait. A NiT nonprofit szervezetként működő társadalmi szervezet, ami tagjainak, a fuvarozó vállalkozásoknak érdekvédelmét is ellátja, nemzetközi kapcsolatai is vannak.
- [13] A Nit gyűlésén a tagok elhatározták, hogy pertársaságot alapítanak, ehhez a felperes maga is csatlakozott, így került kapcsolatba a jogi képviselőjével. Az ipartestület Úton címmel újságot ad ki, amelyből a felperes értesült arról, hogy kártérítési követelést érvényesíthet, mert a kartell miatt magasabb áron vásárolta a tehergépkocsit.
- [14] Az Úton című folyóirat 2016. októberi számában hírt adott arról, hogy a NiT regionális találkozókat szervez 2016 őszén tagjai számára, amelynek záró eseményére 2016. november 3-án kerül sor Budapesten. Erről a NiT közzé is tett az interneten egy prezentációt <<https://www.....pdf>>, amelynek záró oldalain a közép és nehéz kategóriájú tehergépjárművek kapcsán felmerülő kárigények érvényesítésének lehetőségével foglalkozott.
- [15] A tájékoztató szerint ez a lehetőség arra vonatkozik, aki 1997 és 2011 között a MAN, Volvo [Renault, Daimler, az I...O és DAF (illetve Scania)] által gyártott közép és nehéz kategóriájú tehergépjárművet szerzett be, vásárolt vagy lízingelt. Kiemelte a tájékoztatás, hogy a gyártók jelentős összegű céltartalékot képeztek a kártérítési igények fedezetére. A dokumentáció következő oldalán a NiT és az O... Ügyvédi Iroda stratégiájának fő vonalai szerepeltek. Eszerint a NiT tagjai tájékoztatási igényüket 2016. november 15-ig jelezhetik a ...@nit.hu címre a korábban kiküldött hírlevélre válaszolva, a konkrét stratégiai lépések előkészítése és a tárgyalások alkukereteinek rögzítése pedig 2016. december 31-ig volt tervben. Ezután tárgyalás a gyártókkal vagy kártérítési per kezdeményezése következik.
- [16] Az Úton című kiadvány 2017. január-februári számában is hírt adott arról, hogy január 20-án Budapesten fórumot szerveztek a tagok számára a kártérítési igényről való tájékoztatás érdekében. Az ipartestülettől a felperes részletes és jogi képviselő által biztosított tájékoztatást kapott a kárigény érvényesíthetősége vonatkozásában röviddel a sajtóközlemény 2016 július 19-i megjelenését követően.
- [17] A felperes végül 2018. április 6-án 20:01 órakor, elektronikus úton nyújtotta be keresetlevelét, amit a bírósági kezelőiroda 2018. április 9-én lajstromozott.
- [18] Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában először a joghatóság kérdését vizsgálta az alperesek eljárás megszüntetésére irányuló kérelme folytán. Ennek során a versenyjogi jogsértést megállapító bizottsági határozatot vetette össze az Európai Parlament és a Tanács 1215/2012/EU rendelete (a továbbiakban: Brüsszel 1A rendelet) 7. cikk 2. pontjával. Megállapította, hogy mivel a jogsértés az EGT teljes területére kiterjedt, így, ha az állított károsodás Magyarországon következett be, akkor a káresemény bekövetkezésének helye szerinti magyar bíróság joghatósággal rendelkezik az ügyben. A felperes a gépjárművet Magyarországon, magyar márkakereskedőtől szerezte meg, itt fizette meg a vételárat, vette át a gépkocsit és Magyarországon fizette a lízingdíjat is, melyből következően a károsodás is itt következett be. Az alperesek joghatósági kifogását ezért nem fogadta el, az eljárás megszüntetésére irányuló kérelmüket a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 191. § (2) bekezdése alapján elutasította.

- [19] Utalt az Európai Bíróság (a továbbiakban: EUB) C-451/18. (Tibor-Trans) ügyben hozott ítéletére, hangsúlyozta, hogy a káresemény bekövetkezése helyének a jogsértéssel érintett piac helye tekintendő, vagyis ahol a torzított piaci árakat alkalmazták, és ahol a károsult állítása szerint a kár bekövetkezett.
- [20] A VIII. rendű alperes illetékességi kifogása kapcsán a Pp. 25. § (5) bekezdésére és a 28. § (1) bekezdés e) pontjára hivatkozott, kifejtve, hogy a kár bekövetkezésének helye a felperes székhelye.
- [21] Az alkalmazandó jog vonatkozásában utalt arra, hogy a kartellt előidéző magatartások nem kizárólag a német leányvállalatokon keresztül valósultak meg, valamint elfogata a felperes álláspontját, hogy a magyar jog reá nézve kedvezőbb, ezért az Nmjtvr. alapján ez alkalmazandó a perben.
- [22] Ezt követően az elévülés kérdését vizsgálta a magyar jog, azaz az r.Ptk. szabályai alapján. Ennek miniszteri indokolását idézte, amely szerint az elévülés nyugvásának megállapítására csak egészen kivételesen, rendkívüli okok alapján kerülhet sor. Az ellenkező gyakorlat az elévülés jogpolitikai célját keresztezné. A bírói gyakorlat (BH2013. 189) egyedileg mérlegeli, hogy a jogosult a követelését menthető okból nem tudta-e érvényesíteni, de ennek során érvényesíti a fenti elveket. Az elévülés nyugvása folytán rendelkezésre álló egyéves határidő már nem elévülési jellegű, semmilyen jogi ténnyel nem hosszabbítható meg. Menthető oknak az minősül, ha a károsult a károsodás bekövetkezéséről nem tud, illetőleg olyanok a körülmények, hogy nem is kellett tudnia.
- [23] Kifejtette, hogy a Hepatitis C vírusfertőzés miatt érvényesített kártérítési igény tárgyában született EBH2004. 1120 számú határozat más tényálláson alapul. A perbeli esetben nem egy magánszemély betegsége alapján érvényesít igényt, de nem is természetes személy fogyasztó érvényesít kárigényt, hanem egy professzionális szereplője a fuvarozási piacnak.
- [24] A felperes személyes nyilatkozata, amely szerint ő csak csatlakozott a perindítókhoz, azt tükrözi, hogy önállóan semmilyen aktivitást nem fejtett ki a kárigény érvényesítésével kapcsolatosan, csak arra várt, hogy a NiT megszervezi a perindítást és valamikor az őt érintő per is megindul.
- [25] Lényegesnek tartotta az elsőfokú bíróság, hogy a NiT tevékenysége folytán a felperes tudomást szerezhetett a kárigénye bekövetkezéséről és annak érvényesíthetőségéről akkor is, ha önmaga aktívan nem informálódott. A felperes ugyanakkor professzionális résztvevője a fuvarozásnak, és mint egyéni vállalkozótól, elvárható tőle a kárigényével kapcsolatos gondos eljárás. Az elévülés nyugvása kényelmi szempontokat nem szolgálhat, nem maradhat passzív a káráról való értesülése és a kárt okozó gyártók személyének ismeretében, nem várakozhat arra, hogy helyette majd más megszervezi a perindítást.
- [26] A Bizottság határozatáról 2016 július 19-én közzétett közlemény konkrétan tartalmazza azt is, hogy a kartell folytán kárt szenvedett személyek kárigényüket érvényesíthetik a nemzeti bíróságok előtt, így lehetővé vált a felperes igényének érvényesítése. A felperestől, mint professzionális szereplőtől elvárható, hogy ha a közleményt angol nyelvű szövege miatt nem érti, akkor jogi képviselőt vagy más hozzáértő személyt keressen meg és egy éven belül érvényesítse igényét.
- [27] A közleményből a bizottsági ügy számára kattintva az interneten elérhetővé vált a kartellel érintett gyártók megnevezése, és a teljes határozatról szóló közlemény az igényérvényesítésre nyitva álló egy éves határidőn belül megjelent.

- [28] Ennek alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felperes az igényérvényesítéshez szüksége információkat a sajtóközlemény közzétételét követően megismerhette, tudomására juthatott, hogy a kartelljogsértés folytán kára keletkezett, és hogy azt ki okozta. Követelése ezért 2017. július 19-én a közlemény közzétételétől számított egy év elteltével, de legkésőbb 2016. november 3-tól (O... stratégia közzététele a NiT honlapján) számított egy év elteltével elévült. Ez utóbbi időpont tekintetében nem hivatkozhat a felperes arra, hogy a NiT tagjaként nem értesült az interneten közzétett magyar nyelvű információról sem. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság nem tartott szükségesnek további bizonyítást, az ipartestület megkeresését.
- [29] Nem találta alaposnak az elsőfokú bíróság azt a felperesi hivatkozást sem, hogy a gépjárműve tömege alapján nem tudta azonosítani annak 6 tonna feletti kategóriába sorolását a közlemény, illetve a határozat szövegezése alapján. A járművek hirdetési adatai ugyanis rendszeresen a megengedett legnagyobb össztömegre utalnak, így például a ... hirdetése is, amit a felperes jól ismerhet, hiszen úgy nyilatkozott, hogy a perbeli jármű vételekor körülnézett a piacon.
- [30] Ezen túlmenően a jogszabályok is a megengedett legnagyobb össztömeg ismervét használják a könnyű vagy nehéz tehergépjárművek meghatározásakor. Így például a nehéz tehergépkocsik közlekedésének korlátozásáról szóló 190/2008. (VII. 29.) Korm. rendelet vagy a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ). Egy tehergépkocsinak a használat szempontjából is a legfontosabb tulajdonsága, hogy mi az a maximális súlyterhelés, amivel az utakon megjelenhet. Ha azonban ez a kérdés a felperesnek mégis nehézséget okozott, már a sajtóközlemény kiadását követően fordulhatott volna a Bizottsághoz.
- [31] Az elsőfokú bíróság ezért a felperesi követelés elévülését állapította meg és a felek által felajánlott további bizonyítást mellőzte a Pp. 276. § (5) bekezdés alapján.
- [32] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve elsődlegesen annak megváltoztatását és a keresetnek történő helyt adást a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján arra hivatkozással, hogy az elévülés nem következett be. Másodlagosan és harmadlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását indítványozta a Pp. 384. § (2) bekezdés b) pontja, illetve 381. §-a alapján. Az ítélet táblájának felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (1)-(4) bekezdéseiben jelölte meg.
- [33] Hangsúlyozta, hogy az elévülés joghatásainak beállta csak a jogosult érdektelensége, nemtörődomsége esetén indokolt, a menthető ok esetében kiterjesztő jogértelmezés szükséges. A rövid elévülési határidőkre figyelemmel a nyugvás feltételeit méltányosan kell megállapítani. Mindaddig fennáll a menthető ok, amíg a jogosult nincs teljes körűen az igényérvényesítéshez szükséges információk birtokában. Ezt nem lehet kizárólag objektív körülmények alapján megállapítani, hanem a jogosult szubjektív körülményeinek vizsgálata is szükséges. Utalt a hibás teljesítéssel kapcsolatos egyes jogalkalmazási kérdésekről szóló 1/2012. (VI. 21.) PK vélemény 11. és 12. pontjaira.
- [34] A perbeli esetben a nyugvás objektív végpontja a bizottsági határozat megjelenése, azaz 2017. április 6. Egy egy-két oldal terjedelmű, elnagyolt információkat tartalmazó sajtóközlemény nem lehet alapja keresetindításnak, a perben a jogsértés ténye is csak a bizottsági határozattal bizonyítható. A sajtóközlemény nem jelölte meg a jogsértő entitásokat, pusztán vállalatcsoportokat tüntetett fel, a XIII. rendű alperest pedig nem is említi. Az adott ügyszám alatt a Bizottság honlapján megjelölt jogi személyek pusztán az eljárás alá vont vállalkozások, a marasztalt vállalkozásokat csak maga a határozat jelöli meg. Nem szerepelt a sajtóközleményben az sem, hogy pontosan mely

időszakban valósult meg a kartell (csak az éveket adta meg) és az egyes entitások mikor vettek részt benne.

- [35] A NiT által szervezett tagi tájékoztatók lényegében megismételték a sajtóközleményt, további információval nem szolgáltak. A határozat ismerete nélkül egy ügyvédi iroda sem tud további tájékoztatást adni. A NiT egyébként sem azonos a felperessel, tudatállapota irreleváns, mindazonáltal maga is azt hangsúlyozta a tagoknak, hogy a részletek még nem ismertek.
- [36] Szubjektív értelemben az elévülés nyugvása még tovább tartott, hiszen nem elvárható, hogy a határozat közzétételének napján valamennyi szükséges információ birtokába jusson a felperes. Szükség van egy észszerű időtartamra, amíg az igényérvényesítésre felkészül. Tisztázni kellett az érintett gépjárművek körét is, mert ezt maga a bizottsági határozat sem jelölte meg egyértelműen: nem volt világos, hogy a hasznos tömegről, megengedett legnagyobb össztömegről vagy önsúlyról van szó. Éppen egy szakember számára fontos a precíz megjelölés, hisz ő van tisztában azzal, hányféle tömegszámítási kategória létezik. Még jobban bonyolította a helyzetet a különböző nyelvű közlemények közötti eltérés.
- [37] Nem derült ki a közleményből az sem, hogy milyen beszerzésekre vonatkozik a Bizottság megállapítása, adásvételre, lízingre, egyéb ügyletekre kiterjed-e, ahogyan az sem, hogy hogyan kezeli a jogsértés időszakában történt uniós csatlakozásokat. A sajtóközlemény funkciója pusztán a figyelemfelhívás, ráadásul maga is további információkat ígért a későbbiekben. Hivatkozott az EUMSZ 296. és 297. cikkeire azzal kapcsolatban, hogy az uniós jogi aktusok milyen módon válhatnak ki joghatást, az azt megelőző közlemény legfeljebb figyelem felkeltő hatással bírhat.
- [38] Hangsúlyozottan utalt az EBH2004. 1120 számú határozatra, kifejtve, hogy a Hepatitis C fertőzéssel okozott károk megtérítése iránti igények nagyfokú hasonlóságot mutatnak a versenyjogi jogsértéssel okozott károkból fakadó igényekkel.
- [39] Az elévülés nyugvásának vizsgálata során figyelemmel kell lenni az igény versenyjogi specialitására is. A természetüknél fogva titokban tartott kartellek esetében ugyanis a károkozástól a felderítésig eltelik az ötéves elévülési határidő, így lényegében egy éve marad a károsultaknak az igényérvényesítésre.
- [40] A felperes hivatkozott az EUB C-637/17. („Cogeco”) ügyben meghozott ítéletére, ami a portugál jog elévülési szabályainak uniós jogba ütközését állapította meg egy olyan ügyben, amelyben a kártérítési irányelv 10. cikke még nem volt alkalmazható. A tényleges érvényesülés elvéből adódóan az elévülési idő nem lehet annyira rövid, hogy gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézé tegye a kártérítés követeléséhez való jog gyakorlását. Az EUB is kiemelte, hogy összetett ténybeli és gazdasági elemzés szükséges az ilyen jellegű keresetek előterjesztéséhez.
- [41] A felperes álláspontja szerint az uniós jogból levezethető, hogy az elévülés nem kezdődhet korábban, mint a Bizottság jogsértést megállapító határozatának közzététele. Ehhez a határozathoz pedig csak azután fűződhetnek joghatások, hogy megjelent a Hivatalos Lapban.
- [42] Utalt az Alaptörvény 28. cikkére is, kifejtve, hogy annak nem felel meg egy olyan jogértelmezés, ami a tisztességes verseny szabályait megszegő gazdasági szereplők javára értelmezné a jogszabályt.
- [43] Álláspontja szerint az anyagi jogot az eljárási joggal összefüggésben kell vizsgálni. Az új Pp.

formális szabályai miatt nem tudott a közlemény alapján elévülést megszakító hatású keresetlevelet előterjeszteni, mert az alperesek azonosító adatai nem voltak ismertek.

- [44] Utalt arra, hogy az ítélet előzetes döntéshozatali eljárást is kezdeményezhet az EUMSZ 101. cikkének értelmezése céljából, annak megállapítása végett, hogy ellentétes-e azzal a nemzeti jog olyan szabálya, ami sajtóközlemény megjelenésétől rendeli számolni az egyéves határidőt; ha pedig a határidő a határozat nyilvánosságra hozatalától számítandó, akkor a Hivatalos Lapban való közzététel irányadó, vagy megfelelő rövid határidő alkalmazandó-e a tudomásszerzésre. Kérdésként tehető fel, hogy miképpen befolyásolja a helyzetet, ha a határozat szövege nem egyértelmű és utólagos levelezést tesz szükségessé.
- [45] Az alperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Az I-VII., IX-XV. rendű alperesek joghatósági kifogásukat is fenntartották. Állították, hogy a felperes fellebbezési kérelmei nem teljesíthetők, továbbá a fellebbezés - részben az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése kapcsán, részben egyéb körülmények tekintetében - olyan új tényeket és jogi érveket tartalmaz, ami keresetváltoztatásnak minősül, de az az eljárásnak ebben a szakaszában már nem megengedett.
- [46] Álláspontjuk szerint az igényérvényesítéshez szükséges minden információ a felperes rendelkezésére állt 2016. július 19-én. Egyértelmű volt, hogy kik követték el a jogsértést, milyen gépjárművek érintettek, milyen időtartamban és milyen földrajzi területre nézve folyt a kartell. A vállalkozások pontos felsorolása - ideértve a XIII. rendű alperest is - elérhető volt a közleményből megnyitható internetes hivatkozásból. A felperes által kötött ügylet időpontjára figyelemmel nem volt jelentősége annak, hogy - az években meghatározott időtartamon túl - pontosan mettől meddig tartott a jogsértés, ugyanakkor a szükséges adatok a Bizottság honlapján rendelkezésre is álltak. Hangsúlyozták, hogy a felperes keresete a Tptv. vélelmén alapul, így semmilyen további információra nem volt szükség az igényérvényesítéshez. A bírói gyakorlat értelmében a kár pontos összegét egyébként sem kell ismerni, az a perbeli bizonyítás eredményeként meghatározható.
- [47] Álláspontjuk szerint a Cogeco ügynek nincs jelentősége a perben, mert a portugál jog elévülésre vonatkozó szabályai eltérőek, a magyar jogban nem következhet be az elévülés, amíg a károsult nem ismeri a károkozó személyét, a portugál jog pedig azt sem teszi lehetővé, hogy a versenyhatóság eljárása alatt az elévülés megszakadjon vagy nyugaladjon. Az r.Ptk. összhangban van az EU-joggal, a felperes által feltenni kívánt kérdések pedig egyébként sem vethetők fel előzetes döntéshozatali eljárásban. Nincs jelentősége az EUMSZ 296-297. cikkeinek sem, hanem pusztán annak, hogy a felperes az igényérvényesítéshez szükséges információk birtokába kerülhetett-e.
- [48] A felperestől elvárható volt, hogy észszerű időn belül a szükséges lépéseket megtegye, hogy jogi képviselőhöz forduljon, aki a perindításhoz szükséges információkat be tudja szerezni. Nem maradhat passzív, ez menthető okként nem értékelhető. Vitatták, hogy a Hepatitis C ügyben kifejtett álláspont a perbeli esetre is irányadó lenne az egyedi körülmények és az eltérő tényállás folytán. Hangsúlyozták, hogy más felperesek megindították a pert a sajtóközlemény közzétételétől számított egy éven belül, és utaltak arra, hogy a jogsértés versenyhatóság általi megállapítása sem feltétele a perindításnak.
- [49] A fellebbezés alaptalan.
- [50] Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelmek keretei között

bírált felül a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján. Fellebbezés hiányában, a Pp. 358. § (5) bekezdése alapján jogerőre emelkedett az elsőfokú ítéletnek az eljárás megszüntetése iránti kérelmet elutasító rendelkezése.

- [51] Az I-VII. és IX-XV. rendű alperesek fellebbezési eljárásban előadott nyilatkozataira figyelemmel azonban az ítélőtábla szükségesnek tartja rögzíteni, hogy az ügyre a magyar bíróság joghatósága megállapítható.
- [52] A Brüsszel 1A rendelet a 7. cikk 2. pontjában úgy rendelkezik, hogy valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy más tagállamban az alábbiak szerint perelhető: jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyekben annak a helynek a bírósága előtt, ahol a káresemény bekövetkezett vagy bekövetkezhet.
- [53] A káresemény bekövetkezésének helye az EUB következetes - már az 1968. szeptember 27-én megkötött, a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról és a bírósági határozatok végrehajtásáról szóló Brüsszeli Egyezmény, majd a 44/2001/EK rendelet 5. cikk 3. pontja kapcsán kialakított - ítélkezési gyakorlata szerint magába foglalja egyrészt azt a helyet, ahol maga a kár, másrészt azt a helyet, ahol a kárt okozó esemény bekövetkezett (C-21/76. számú, „Mines de potasse d'Alsace” ítélet 24-25. pontjai; C-27/17. számú, „flyLAL-Lithuanian Airlines” ítélet 28. pont). Ez a gyakorlat érvényesül a Brüsszel 1A rendelet esetében is, figyelemmel arra, hogy annak 7. cikk 2. pontja lényegében átveszi a 44/2001/EK rendelet 5. cikkének 3. pontját, így az EUB által az utóbbi kapcsán adott értelmezés a Brüsszel 1A rendelet egyenértékű rendelkezéseire is érvényes (C-306/17. számú, „Nothartová” ítélet 18. pont).
- [54] A felperes ezért választása szerint a kárt okozó esemény és a kár tényleges bekövetkezésének helye szerinti állam bírósága előtt is perelheti az alperest. E két hely a bírósági joghatóság szempontjából jelentős kapcsolatnak minősülhet, mivel a körülményektől függően mindkettő alkalmas arra, hogy a bizonyítást és az eljárásszervezést illetően különösen hasznos információkkal szolgáltassanak (C-21/76. számú, „Mines de potasse d'Alsace” ítélet 25. pontja).
- [55] A felperes jelen ügyben a kár tényleges bekövetkezésének helyére alapította a magyar bíróság joghatóságát. Ennek értelmezése során az EUB gyakorlata alapján meg kell különböztetni a kárt okozó eseményből közvetlenül fakadó első kárt - amely kár bekövetkezésének a helye megalapozhatja a joghatóságot - azoktól a későbbi hátrányos következményektől, amelyek viszont nem (C-27/17. számú, „flyLAL-Lithuanian Airlines” ítélet 31. pontja). A C-27/17. számú ítéletében ezért mondta ki az EUB, hogy a versenyellenes magatartásokkal okozott kár megtérítése iránti kereset keretében az a hely, „ahol a káresemény bekövetkezett”, az alapeljárásban szóban forgó helyzetben többek között a forgalomkiesésben megnyilvánuló elmaradt haszon keletkezésének helyére, vagyis az említett magatartásokkal érintett azon piac helyére vonatkozik, amelyen belül a károsultat állítása szerint e veszteségek érték (43. pont).
- [56] A C-352/13. számú, „CDC Hydrogen Peroxide” ítélet értelmében a kartell tárgyát képező mesterségesen megnövelt ár miatt fizetett többletköltség képezte kár bekövetkezésének helye a károsultak székhelyén található. Ez a hely rendelkezik egy esetleges eljárás hatékony megszervezéséhez szükséges valamennyi garanciával. Az ekként meghatározott bíróság joghatósággal rendelkezik az e kartell akár valamelyik résztvevőjével, akár több résztvevőjével szemben benyújtott kereset elbírálására. (52-54. pontok).

- [57] Ilyen előzmények után született meg az EUB C-451/18. számú, „Tibor-Trans” ítélete, melyben lényegileg a jelen perbelivel megegyező tényállás alapján vizsgálta a joghatóság kérdését az EUB. A 31-34. pontban az EUB kifejti, hogy az alapügyben hivatkozott kár a mesterségesen megemelt árak okán kifizetett többletköltségekből ered, éppen ezért az EUMSZ 101. cikkbe ütköző jogsértés közvetlen következménye, tehát közvetlen kárnak minősül, amely főszabály szerint megalapozhatja a kár bekövetkezésének helye szerinti tagállam joghatóságát. Amennyiben a versenyellenes magatartással érintett piac abban a tagállamban található, amelynek területén a hivatkozott kár állítólag bekövetkezett, akkor úgy kell tekinteni, hogy a Brüsszel 1A rendelet 7. cikk 2. pontjának alkalmazásában a kár bekövetkezésének helye ebben a tagállamban található. Ez a megoldás ugyanis eleget tesz a joghatósági szabályokkal kapcsolatos, a közelségre és kiszámíthatóságra vonatkozó célkitűzésnek, mivel egyrészt az érintett piac szerinti tagállam bíróságai vannak a legmegfelelőbb helyzetben a kártérítés iránti ilyen kérelmek elbírálására, másrészt pedig a versenyellenes magatartást tanúsító gazdasági szereplő észszerűen számíthat arra, hogy azon hely bíróságai előtt perlik, ahol a magatartásával a tisztességes versenyre vonatkozó szabályokat megsértette.
- [58] Mindezek alapján a káresemény bekövetkezése helyének a jogsértéssel érintett piac helye tekintendő, vagyis ahol a torzított piaci árakat alkalmazták, és ahol a károsult állítása szerint a kár bekövetkezett, még akkor is, ha a kereset a szóban forgó kartell olyan résztvevője ellen irányul, akivel a károsult nem létesített szerződéses jogviszonyt. A jogsértés nem vitásan kiterjedt az EGT egész területére, amelynek 2004. május 1. óta Magyarország is a részese.
- [59] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a magyar bíróság joghatósága jelen perben aggálytalanul megállapítható.
- [60] A felperes fellebbezési kérelme az ítélet megváltoztatása mellett eshetőlegesen hatályon kívül helyezésre is irányult a Pp. 384. § (2) bekezdés b) pontja, illetve 381. §-a alapján. Valójában valamennyi fellebbezési kérelem alapja az volt, hogy a felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen ítélte meg az elévülés kérdését. Az ítéletábrának ezért szintén ebből a szempontból kellett elvégeznie az elsőfokú ítélet felülbírálatát.
- [61] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a bizonyítékokat okszerűen mérlegelte, a megállapított tényekből levont jogi következtetéseivel és döntésével, valamint kifejtett indokaival az ítéletábra is egyetért. Az elsőfokú bíróság ítéletét ezért annak helyes indokaira utalással, a Pp. 386. § (4) bekezdése alapján hagyja helyben. A fellebbezésben írtakra figyelemmel azonban az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását az alábbiakkal egészíti ki.
- [62] Elsődlegesen rögzíti, hogy a felperes által a fellebbezésben előadott jogi érvek, melyek az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását és az alperesek védekezését hivatottak cáfolni, nem minősülnek a Pp. 7. § (1) bekezdés 12. pontja szerinti keresetváltoztatásnak, az érvek előadásának és azok érdemi vizsgálatának nem volt akadálya.
- [63] Nem volt vitás a peres felek között, hogy a Tpv. 95/E. § (4) bekezdésére figyelemmel a perben nem alkalmazandók a Tpv. 88/T. § 2017. január 1-től hatályba lépett előírásai. Speciális rendelkezés hiányában ezért helytállóan vizsgálta az elsőfokú bíróság az r.Ptk. elévülési szabályait.

- [64] Az r.Ptk. 360. § (1) bekezdése értelmében a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes. A felperes által állított károsodás az emelt összegű lízingdíjak megfizetésével következett be, ezzel - az r.Ptk. 326. § (1) bekezdése alapján - kezdetét veszi az elévülési idő. Nem volt vitás, hogy - mivel nem tudott sem az alperesek versenyjogsértő magatartásáról, sem arról, hogy őt ebből eredően kár érhetne - a felperes menthető okból nem volt abban a helyzetben, hogy igényét érvényesítse. Vitatott volt viszont, hogy ez az akadály mikor szűnt meg.
- [65] Az elévülés nyugvásának megszűnte szempontjából a bírói gyakorlat értelmében (BH2005. 104.) annak van jelentősége, hogy a károsult mikor jutott teljes körűen az igényérvényesítéshez szükséges információk birtokába. Helyesen utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy ennek mérlegelése az adott ügy egyedi körülményei alapján lehetséges. Az elévülés nyugvása a magánjog egyik vezérmotívumát alkotó méltányosságnak a jogi norma szintjén megjelenő jogintézménye, amelynek célja a jogosult méltányos érdekeinek védelme. Ha a követelést a jogosult menthető okból nem tudja érvényesíteni, az akadály megszűnésétől számított egy éven belül, egy éves vagy ennél rövidebb elévülési idő esetén pedig három hónapon belül a követelés akkor is érvényesíthető, ha az elévülési idő már eltelt vagy abból egy évnél, illetőleg három hónapnál kevesebb van hátra. Az r.Ptk. 326. § (2) bekezdése a jogosult méltányos érdekeinek szem előtt tartása mellett azt gátolja meg, hogy az igényérvényesítés akadályának időtartama alatt az elévülés befejeződjön. Az igényérvényesítés akadályát kizárólag abban az esetben eredményezi az elévülés nyugvását, ha az a jogosult részéről menthető okként vehető figyelembe. Ennek legjellemzőbb esete, ha nem tud, és kellő körülbekintés mellett nem is tudhat saját követeléséről. Az elévülési határidő nyugvása ebben az esetben csak akkor szűnik meg, amikor az igényérvényesítés utolsó akadályát is elhárult és a jogosult tudomást szerzett az igény érvényesítéséhez szükséges valamennyi körülményről.
- [66] Ahhoz, hogy a felperes jelen perbeli igényét bíróság előtt érvényesíteni tudja, tisztában kellett lennie az alperesek versenyjogsértő magatartásával és azzal, hogy ebből eredően őt kár érte. Ehhez ismernie kellett a kartellben részes jogi személyeket, a versenykorlátozó megállapodás lényegi tartalmát, a jogsértés időszakát és az érintett piacot. Ezen információk birtokában meg tudja ítélni azt, hogy az általa beszerzett gépjármű érintett-e a jogsértéssel.
- [67] Az ítéletábra hangsúlyozza, hogy a felperesnek ezen ismeretekre kizárólag olyan mértékig és mélységben volt szüksége, ami a saját igényérvényesítését lehetővé teszi. A felperesnek nem általános információkra volt szüksége az alperesek versenyjogsértő magatartásáról, hanem azt kellett tudnia megítélni, hogy az általa beszerzett meghatározott tehergépjármű után - figyelemmel a gépjármű műszaki adataira, a beszerzés idejére és helyére - igényelhet-e kártérítést. Nincs jelentősége ezért semmilyen olyan bizonytalanságnak, ami nincs összefüggésben a felperes konkrét igényével. Nem volt ezért releváns az a felperes által hivatkozott kétely, amely szerint nem egyértelmű, hogy a jogsértés 2011-ben pontosan mikor fejeződött be, hiszen a perrel érintett gépkocsit korábban szerezte be. A jogsértés időszakában történt uniós csatlakozások vagy a különböző típusú ügyletek kérdése a perbeli kereset szempontjából ugyancsak súlytalan.
- [68] Az ítéletábra rámutat arra is, hogy - amint azzal az alperesek is helyesen érveltek fellebbezési ellenkérelmükben - a jogosult nem lehet passzív, az igényérvényesítéshez szükséges információk beszerzése érdekében az általában elvárható aktív magatartást tanúsítania kell. A felperes által is hivatkozott, a hibás teljesítéssel kapcsolatos egyes jogalkalmazási kérdésekről szóló 1/2012.(VI. 21.) PK véleménynek az elévülés nyugvásával kapcsolatban általánosan érvényes megállapításai szerint a hiba - elévülés nyugvásának megszűnését eredményező - felismerését az jelenti, ha a jogosult tudomást szerez mindazokról a hibával kapcsolatos tényekről, amelyek ismerete szükséges

a hiba miatti szavatossági igény érvényesítéséhez. E tények megismeréséhez számos esetben a hibajelenség észlelése is elegendő. Más esetekben viszont ehhez az is szükséges, hogy a jogosult szakember bevonásával megvizsgálja azt, hogy az adott hibajelenséget mi idézte elő, és így megállapítsa a hiba terjedelmét, jelentőségét és következményeit (11. pont). Hangsúlyozza a PK vélemény indokolásában, hogy „az azonban, hogy a jogosult a hibát - az okaira, terjedelmére, jelentőségére és következményeire is kiterjedően, tehát teljes körűen - nem ismerte fel, csak akkor eredményezheti az elévülés nyugvását, ha a hiba kellő időben történő felismerése menthető, vagyis a jogosult hibáján kívüli okból maradt el. Ezért akkor, ha a hibajelenség észlelését követően a jogosult ésszerű időn belül a saját érdekkörében felmerült okból nem teszi meg az igényérvényesítéshez még szükséges tények megismerése iránti intézkedéseket (nem fordul szakemberhez, nem kezdeményezi az előzetes bizonyítást stb.), az elévülés nyugvásának jogkövetkezményei nem alkalmazhatók.”

- [69] Mindezek alapján rögzíti az ítélet tábla, hogy az elévülés nyugvásának szempontjából nem pusztán a felperes szubjektív ismereteinek van jelentősége, hanem annak is, hogy az adott objektív körülmények között akár ügyvéd vagy más szakértő közreműködésével, az ilyen személy által megtehető intézkedések alapján mikor juthatott hozzá az igényérvényesítéshez szükséges információkhoz. Figyelembe kell venni azt az elsőfokú bíróság által helyesen értékelt tény is, hogy maga a felperes sem laikus, hanem a fuvarozási piac professzionális résztvevője.
- [70] Ezen szempontok alapján kell tehát elvégezni a Bizottság 2016. július 19-ei sajtóközleményének vizsgálatát. A közlemény felperes álláspontjával szemben nem elnagyolt, mivel a lényeges információkat egyértelműen tartalmazza egyebek mellett azt, hogy a versenyjogi jogsértés magába foglalta az EGT területén alkalmazott árazásra vonatkozó megállapodásokat. A kartell a 6 és 16 tonna közötti (közepes) és a 16 tonnánál nehezebb (nehéz) tehergépjárműveket érintette és a jogsértés kiterjedt az EGT teljes területére, továbbá 1997-től 2011-ig, 14 éven át tartott.
- [71] A közlemény kétségtelenül vállalatcsoportokat jelöl meg, nem konkrét jogi személyeket, azonban - ahogyan arra az elsőfokú bíróság is helytállóan mutatott rá - további információkra utal, amelyek a 39824 ügyszámon elérhetők. Az ügyszámra kattintva az ügy adatlapjához lehet eljutni, ahol az olvasó már a konkrét jogi személyek név szerinti felsorolását látja. A közlemény szerint valamennyi társaság elismerte a kartellben való részvételét és az ügyet egyezséggel zárta le. Utal azonban arra, hogy a Scania nem vett részt az egyezségben, vele szemben az eljárás folytatódik. Erre figyelemmel alaptalan az a felperesi hivatkozás, hogy az ügy adatlapján pusztán az eljárás alá vont jogi személyek láthatók, azt viszont nem tartalmazza, hogy melyikük vett részt a jogsértésben. A közleményből ugyanis világosan kitűnik, hogy valamennyien részt vettek a kartellben, egyedül a Scaniara nézve nem született határozat.
- [72] Az ítélet tábla osztja az elsőfokú bíróságnak az érintett gépjárművekkel, azok tömegével kapcsolatban kifejtett érveit. Helytállóan hivatkozta a közúti közlekedésre vonatkozó jogszabályokat (a nehéz tehergépkocsik forgalmának korlátozásáról szóló 190/2008. (VII. 29.) Korm. rendelet, illetve a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet), amelyek egyértelműen a megengedett legnagyobb össztömeg alapján kategorizálják a tehergépkocsikat.
- [73] A NiT honlapján megjelent felhívás (69. sorszámú beadvány, A13-15/10. számú melléklet), ami a kártérítési igényt érvényesíteni kívánó fuvarozókat hívja fel regisztrációra, annak megjelölését kéri, hogy az adott vállalkozás az adott időszakban hány darab „közép-, vagy nehézkategóriájú” gépjárművet szerzett be. Azaz a szakmai lap szakmai közönségnek szóló felhívása nem tartja szükségesnek a kategóriák kifejtését, azt ismertnek feltételezi.

- [74] Amennyiben a felperes ezzel kapcsolatban mégis bizonytalan volt, már a sajtóközlemény megjelenését követően lehetősége lett volna arra, hogy a kérdést - akár a Bizottság megkeresésével - tisztázza. Ennek ellenére a felperes csak 19 hónappal később fordult a Bizottsághoz, a kérdésére 40 napon belül választ is kapott. Az ítélet tábla megítélése szerint ilyen jellegű és mértékű aktivitás elvárható a károsulttól, egy rövid megkereséssel tisztázható problémára nem hivatkozhat az igényérvényesítés akadályaként.
- [75] A sajtóközlemény hangsúlyosan utal a kártérítési igényérvényesítés lehetőségére minden olyan személy vagy cég esetében, akit a versenyjogsértő magatartás érintett. A honlap a könnyebb igényérvényesítést elősegítendő különböző linkeken további hasznos információkkal szolgál a versenyjogi kártérítési keresetekről.
- [76] A sajtóközlemény tartalma alapján így világossá kellett válnia a felperes számára, hogy kára keletkezett és ezt kik okozták. Egyértelmű, hogy a kartell kiterjedt az árazásra, világos a jogsértés időszaka, az azzal érintett tehergépjárművek. Helytállóan jutott ezért arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy a közlemény megjelenésével a felperes abba a helyzetbe került, hogy - a szükséges felkészüléssel, az esetlegesen még hiányzó adatok, információk beszerzésével - igényét érvényesítse, ezért az elévülés nyugvása megszűnt. Ha a felperestől nem is elvárható, hogy a Bizottság honlapját tanulmányozza, a hazai közéleti és gazdasági sajtóban, valamint a közlekedéssel és a fuvarozással foglalkozó szakmai lapokban is beszámoltak a hírről, így kellő körültekintés mellett arról értesülnie kellett. 2016 júliusában már a NiT honlapja is beszámolt az ügyről (71. sorszám alatti beadvány A/1/3/10. irat).
- [77] A per adatiból, köztük a felperes személyes előadásából (62. sorszámú jegyzőkönyv 5. oldal) megállapítható, hogy a felperes meg is kezdte a felkészülést az igényérvényesítésre, hiszen részt vett a NiT tájékoztatóin, eljutottak hozzá az Úton magazinban közzétett információk és a NiT által felkért ügyvédi iroda stratégiája, saját nyilatkozata szerint csatlakozott a perindítókhoz, azonban az ő esetében végül is nem került sor 2017. július 19-éig a keresetlevél benyújtására. A per adatai alapján nem volt megállapítható, hogy ennek mi volt az oka, de jelentősége sem volt, figyelemmel arra, hogy az igényérvényesítés minden akadálya elhárult.
- [78] Helytállóan hivatkozott az elsőfokú bíróság az r.Ptk. 326. § (2) bekezdése kapcsán kialakult ítélkezési gyakorlatra, amelynek értelmében az elévülési idő lejártá után, az elévülés nyugvása folytán rendelkezésre álló egy éves határidő már nem elévülési jellegű, annak nyugvása nem állapítható meg és ez a határidő már semmilyen jogi ténnyel nem hosszabbítható meg (BH2013. 189). Alaptalanul érvelt a felperes azzal, hogy a nyugvás objektív végpontját követően még egy további észszerű időtartam elteléig nyugszik az elévülés, amíg a jogosult felkészül az igényérvényesítésre. Valójában éppen az r.Ptk. 326. § (2) bekezdése által biztosított további egy év az az időszak, amely a jogosult rendelkezésére áll, hogy az igényérvényesítésre felkészüljön, a szükséges információkat beszerezze, jogi képviselőt hatalmazzon meg, a keresetlevelet elkészítse, benyújtsa.
- [79] A felperes fellebbezésében hivatkozott a versenyjogi jogsértéssel okozott károk megtérítése iránti igények sajátosságaira, amelyek a nyugvás kiterjesztő értelmezését indokolják. Az EUB a C-637/17. számú, „Cogeco” ítéletében valóban kimondta, hogy figyelembe kell venni a versenyjog területére tartozó ügyek sajátosságait, közelebbről pedig azt a körülményt, hogy az uniós versenyjog megsértésére alapított kártérítési keresetek előterjesztéséhez főszabály szerint összetett ténybeli és gazdasági elemzés lefolytatása szükséges.

- [80] Ez a főszabály azonban nem alkalmazható automatikusan bármilyen ügyben, hanem mindig az adott eset egyedi sajátosságaira kell figyelemmel lenni. A perbeli eset tényállása viszonylag egyszerű: a felperes lízingelt egy tehergépkocsit, amire - a kereseti tényállítás szerint - kiterjedt az alperesek versenykorlátozó megállapodása. A magyar jog - ellentétben az Európai Unió tagállamaiban általánosan alkalmazott szabályozási módszerrel - vélelmet állít fel a kár összegére nézve. A felperes ezen vélelemre, a Tpt. 88/C. §-ára hivatkozva határozta meg kára összegét egyszerűen a tehergépkocsi beszerzési árának 10%-ában. Nem volt szükség tehát arra, hogy a felperes a perindítást megelőzően összetett ténybeli és gazdasági elemzést végezzen, és ilyenre vonatkozó értékelhető állítást sem tett.
- [81] Az ítélet tábla jelen perben nem tartja irányadónak a Cogeco-ügyben hozott ítéletet a magyar és a portugál jog eltérő elévülési szabályai miatt. Az EUB döntése szerint a tényleges érvényesülés elvét akként kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely egyrészt előírja, hogy a kártérítési keresetekkel kapcsolatos elévülési idő három év, és abban az időpontban kezdődik, amikor a károsult személy tudomást szerzett a kártérítéshez való jogáról, még akkor is, ha a jogsértésért felelős személy nem ismert, másrészt pedig nem biztosít semmilyen lehetőséget arra, hogy a nemzeti versenyhatóság előtt folyamatban lévő eljárás során ezen elévülés nyugodjon vagy megszakadjon.
- [82] Az EUB tehát három konjunktív feltétel meglétét tekintette a tényleges érvényesülés elvébe ütközőnek: hároméves elévülési határidő, az elévülési idő megkezdődése már azt megelőzően, hogy ismert lenne a károkozó személye és az elévülés nyugvásának vagy megszakadásának kizártsága. A magyar polgári jog szerint azonban az elévülési idő hosszabb, és lehetőség van az elévülés nyugvására is - akár korlátlan ideig. A magyar jog szerint - még ha évtizedekig titokban folyt is a kartell -, a károsultnak egy éve van arra, hogy igényét érvényesítse azt követően, hogy a perlés akadályai elhárultak. Ezek a szabályok - és az értelmezésük során kialakult bírói gyakorlat, ami elvárja a károsult aktivitását - nem teszi gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézé a kártérítés követeléséhez való jog gyakorlását, amit a ... miatt korábban megindított perek is alátámasztanak.
- [83] A felperes nem terjesztett elő határozott kérelmet előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránt, de a fenti körülményekre tekintettel azt az ítélet tábla sem tartotta indokoltnak.
- [84] Az ítélet tábla megítélése szerint a Hepatitis C vírusfertőzés miatt keletkezett kártérítési igények elévülése, érvényesíthetősége tárgyában kialakult bírósági gyakorlat (EBH2004. 1120 számú döntés) jelen ügyben nem irányadó. Helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy jelen perben nem egy magánszemély érvényesít igényt a betegsége alapján, hanem a fuvarozási piac egyik professzionális szereplője. Ezen túlmenően sem alapos a felperes hivatkozása. A Hepatitis C fertőzés esetében ugyanis az egészségre káros következmények hosszú távon, fokozatosan alakulnak ki, a károsult számára nem feltétlenül világos a károsodás mértéke, betegségének maradandó volta, gyógyíthatatlansága, lehetséges súlyos szövődményei. Ezzel szemben a perbeli esetben a kár egyetlen mozzanattal, a jogsértés folytán megemelkedett vételár (lízingdíj) kifizetésével bekövetkezik, semmilyen további bizonytalanság nincsen. A perbeli esetben az okozati összefüggés megítélése is lényegesen egyszerűbb, hiszen azt a felperes mindössze a Tpt. 88/C. §-ára és arra alapítja, hogy az általa beszerzett tehergépkocsi a jogsértéssel érintett gépjárművek közé tartozik. Ehhez elégséges a bizottsági határozat - sajtóközleményből is kiolvasható - lényeges tartalmának és a felperesi jármű alapvető műszaki adatainak ismerete.

- [85] Nem volt jelentősége a jogvita eldöntésében az EUMSZ 296. és 297. cikkével kapcsolatos érvelésnek sem. A felperes ugyanis magánjogi igényt érvényesít, ami lehetséges a jogsértést megállapító versenyhatósági eljárás nélkül („stand alone” perek) és azt követően („follow on” perek) is. A felperesi igényérvényesítés szempontjából nem annak van jelentősége, hogy egy bizottsági határozat kivel szemben, milyen módon történő kihirdetést követően váltja ki közjogi joghatásait, hanem annak, hogy a felperes hozzájutott vagy az adott helyzetben általában elvárható módon, aktív magatartással hozzájuthatott-e az igényérvényesítéshez szükséges információkhoz. Ebből a szempontból pedig egy sajtóközleménynek vagy bármilyen más, akár nem hivatalos információforrásnak is jelentősége lehet. Az ítélet tábla ismételten rámutat arra, hogy a sajtóközlemény kifejezetten utalt a kártérítési igények előterjesztésének lehetőségére.
- [86] hivatkozott a felperes arra is, hogy az új polgári perrendtartás szigorú, formális szabályai miatt nem volt olyan helyzetben, hogy igényét korábban érvényesítse. Egyrészt - amint arra az alperesek is helytállóan utaltak - határidőben történő igényérvényesítés esetén még az r.Pp. hatálya alatt előterjeszthette volna keresetlevelét. Másrészt a felperes a két perrend általános jellegű összevetésén túl nem is jelölt meg olyan konkrét körülményeket, amelyek akadályozták a peres eljárás megindítását. A határozott kereseti kérelem, tény- és jogállítások az r.Pp. követelményei között is szerepeltek, a felperes által előterjesztett keresetlevelél tényállításai pedig lényegében teljes körűen kiolvashatók a sajtóközleményből. A bevezető és a záró részben feltüntetendő adatokat a jogi képviselő a szükséges utánajárással be tudja szerezni, egyébiránt - a bíróság által befogadott - keresetlevelél az alperesek azonosító adatai közül csak a nevüket, székhelyüket és nyilvántartási számukat közli, jogképességük igazolására pedig pusztán a nyilvántartásba vétel tényére utal.
- [87] Az ítélet tábla nem osztja az Alaptörvény 28. cikkének értelmezési szabályával kapcsolatos felperesi érvelést sem. Bármely követelés és annak elévülése kérdésében jogosult áll szemben kötelezettel, a jogértelmezésnek nem lehet irányadó szempontja, hogy az a jogosult számára legyen kedvező. Az elsőfokú bíróság a következetes bírói gyakorlatnak megfelelően értelmezte az elévülés nyugvásának jogintézményét.
- [88] Mindezek alapján sem az ítélet hatályon kívül helyezésének, sem megváltoztatásának nem volt helye a fellebbezésben kifejtett okok alapján, ezért az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdésének alkalmazásával - helyes indokainál fogva - helybenhagyta.
- [89] Az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp. 83. § (1) bekezdése szerint köteles megfizetni az alperesek másodfokú eljárásban felmerült - költségjegyzékkel is alátámasztott - perköltségét. Ez valamennyi alperes esetében a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján meghatározott, áfával növelt ügyvédi munkadíjból, illetve a IV. és a XIII. rendű alperes esetében további fordítási költségből áll.

Budapest, 2020. október 7.

. Buglyó Gabriella s.k.
a tanács elnöke

. Csonka Balázs s.k.
előadó bíró

dr. Szunyogh Zsófia s.k.
bíró

A kiadmány hitelűl: